

वार्षिकमूल्यनिर्णयः 2017-18

संस्कृतम्

SANSKRIT

(For Sanskrit Schools Only)

कक्षा - सप्तमी
Std. VII

समयः - होराद्वयम्
Time - 2 Hrs

- निर्देशाः -
- ഉത്തരം എഴുതുന്നതിന് മുമ്പായി 15 മിനിട്ട് സമാധാനസമയമാണ്
 - അഞ്ച് ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം എഴുതിയാൽ മതി.
 - ഉത്തരം എഴുതുന്നതിന് ദേവനാഗരി ലിപി ഉപയോഗിക്കണം.
 - उत्तरलेखनात् पूर्व छत्राणां वृत्ते समाधासरूपेण १५ निमेषाः देयाः।
 - पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः।
 - उत्तरलेखनाय देवनागरीलिपिः उपयोक्तव्या।

प्रवर्तनम्-१

यथोचितं योजयत।

१. योगदर्शनम् - कपिलमुनिः।
२. पूर्वमीमांसा - गौतमः।
३. न्यायदर्शनम् - जैमिनिमहर्षिः।
४. सांख्यदर्शनम् - बृहस्पतिः।
५. चार्वाकदर्शनम् - पतञ्जलिमहर्षिः।

प्रवर्तनम् २

क). कोष्ठकात् उचितानि पदानि चित्वा कारिकां पूरयत ।

(करी , द्विपः , नागः , हस्ती)

दन्ती दन्तावलो.....द्विरदोऽनेकपो.....।

मतङ्गजो गजो.....कुञ्जरो वारणः.....।।

ख). अमरकोशस्य अपरं नाम किम्?

प्रवर्तनम्-३

सूचनानुसारं जीवनचरितं लिखत।

सूचना: :-

नाम	-	रवीन्द्रनाथठाकूरः ।
पितरौ	-	देवेन्द्रनाथठाकूरः , शारदादेवी च ।
जन्म	-	१८६१ तमे क्रिस्त्वब्दे वङ्गदेशे कालीघट्टे ।
कृतिः	-	गीताञ्जलिः ।
पुरस्कारः	-	नोबेल् ।
दिवङ्गतः	-	१९४१ तमे क्रिस्त्वब्दे ।

प्रवर्तनम् - ४

‘सुमेरोः विष्णुसादृश्यम् अस्ति’ इत्याशयप्रतिपादकं श्लोकं चित्वा लिखत।

दरीगृहोत्सङ्गगतेरनूरोः
कशाभिघातध्वनिभिः सकम्पाः।
सद्यः प्रियानुज्झितमानदोषाः
सुराङ्गना यत्र परिष्वजन्ते ॥

श्रियाभिरामः शरणं सुराणा-
मलङ्घनीयो महता महिम्ना ।
विराजमानो वनमालया च
यच्छाडर्गधन्वानुप्रयाति ॥

प्रवर्तनम् ५

खण्डिकां पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

दृश्यते साक्षात्क्रियते प्रपञ्चोत्पत्तिस्थितिलयादिकम् अनेन इति दर्शनम्। भारतीयरीत्या आस्तिकं नास्तिकं चेति दर्शनानि द्विधा विभक्तानि। अवैदिकानि नास्तिकदर्शनानि चार्वाकम्, बौद्धम्, जैनं चेति त्रिधा भवन्ति। तेषु अतिप्राचीनतमं भवति चार्वाकदर्शनम्। जीवनकाले सदा सुखमस्तु, ऋणं कृत्वापि घृतम् पिबतु इति तेषां विश्वासः। अहिंसासिद्धान्ते अधिष्ठितं भवति गौतमबुद्धस्य बौद्धदर्शनम्।

- १) दर्शनम् इत्यनेन किम् उद्दिश्यते ?
- २) नास्तिकदर्शनानि कति ?
- ३) अतिप्राचीनतमं नास्तिकदर्शनं किम् ?
- ४) बौद्धदर्शनस्य सिद्धान्तः कः ?
- ५) भौतिकविषये चार्वाकानां मतं किम् ?

प्रवर्तनम् - ६

उदाहरणानुसारं लिखत।

उदा :- मेघः वर्षति। छत्रं उद्घाटयति।

यदा मेघः वर्षति तदा छत्रम् उद्घाटयति।

१) मार्जारः आगच्छति। मूषकः धावति।

उदा :- रामलक्ष्मणौ विश्वामित्रेण साकं वनम् अगच्छताम्।

२) दिलीपः पुत्रः साकं ग्रन्थशालाम् आगच्छत्।

उदा :- ग्रामं परितः नद्यः सन्ति।

३) गृहस्य परितः उद्यानम् अस्ति।

उदा :- समादृतः + अयम् = समादृतोऽयम्।

४) + = विख्यातोऽयम्।

उदा :- संस्कृतं जानाति इति - संस्कृतज्ञः।

५) - संगीतज्ञः।

प्रवर्तनम् - ७

निर्देशानुसारं पदप्रश्नं पूरयत।

दक्षिणतः :-

१. काननम् इत्यर्थकं पदम्।
२. गजस्य अपरं नाम।

अथः :-

१. सप्तर्षिषु एकः।
२. पारन्ती — भवति।
३. हस्तः इत्यर्थकं पदम्।

1	नम्		3
	2 कु	रः	
ष्ठः			
	मम्		

